ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 30. janvārī[1]

Lieta C-475/12

UPC DTH Sàrl
pret
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese

(Fővárosi Törvényszék (Ungārija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Kopējie reglamentējošie noteikumi attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pārrobežu pakalpojumu kontroles kompetence — Reģistrācija — Pienākums izveidot filiāli

I – Ievads

1. Pēc starptautiska koncerna darījumu reorganizācijas piekļuvi konkrētām televīzijas programmām, izmantojot satelītu, ungāru skatītājiem piedāvā nevis tā Ungārijas meitasuzņēmums, bet gan tā Luksemburgas meitasuzņēmums. Pamatojoties uz Ungārijas abonentu sūdzībām, Ungārijas Valsts komunikāciju iestādei ir strīds ar šo Luksemburgas uzņēmumu par to, vai Ungārijas iestādei, lai gan bija reorganizācija, ir tiesības veikt konkrētus kontroles pasākumus.

2. Ungārijas Valsts iestāžu kompetence būtu it īpaši gadījumā, ja Luksemburgas uzņēmuma piedāvājums būtu elektronisko komunikāciju pakalpojums jaunā elektronisko komunikāciju pakalpojumu tiesiskā regulējuma (turpmāk tekstā – "JTR") izpratnē. Tomēr JTR galvenais mērķis nav vērsts uz pamatlietā aplūkoto patērētāju tiesību nodrošināšanu, bet gan uz nelielu resursu, piemēram, frekvenču, sadalījumu, kā arī tīklu pārvaldību, it īpaši konkurences tiesību skatījumā. Tāpēc tiek arī aplūkota uz pakalpojumu sniegšanas brīvības pamata veiktu pārbaužu novērtēšana, kura visādā ziņā paredz precīzu JTR noteikumu norobežošanu.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

II – Atbilstošās tiesību normas

3. Papildus pamatdirektīvai[2] JTR sastāv no atļauju izsniegšanas direktīvas[3], piekļuves direktīvas[4], universālo pakalpojumu direktīvas[5] un elektronisko komunikāciju datu aizsardzības direktīvas[6]. Tomēr izskatāmajā lietā pēdējai minētajai nav nozīmes.

A – *Pamatdirektīva*

4. No pamatdirektīvas preambulas 10. apsvēruma skaidri izriet, ka regulēti pakalpojumi var sakrist ar neregulētiem pakalpojumiem:

"[..] Viens un tas pats uzņēmums, piemēram, Interneta pakalpojumu nodrošinātājs, var piedāvāt gan elektronisko komunikāciju pakalpojumu, tādu kā piekļuvi Internetam, gan pakalpojumus, kas nav iekļauti šajā direktīvā, tādus kā tīmekļa satura nodrošināšana".

5. Pamatdirektīvas un JTR priekšmets ir noteikts pamatdirektīvas 1. pantā:

"1. Ar šo direktīvu izveido saskaņotus noteikumus elektronisko komunikāciju pakalpojumu, elektronisko komunikāciju tīklu, saistītu iekārtu un saistītu pakalpojumu reglamentēšanai. Tā nosaka valsts pārvaldes iestāžu [valsts regulatora] uzdevumus un izveido procedūru kopumu, lai nodrošinātu saskaņotu reglamentējošo noteikumu piemērošanu visā Kopienā.

2. [..]

3. Šī direktīva, kā arī īpašās direktīvas neierobežo Kopienas vai valsts līmenī saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem veiktos pasākumus, lai ievērotu vispārējās intereses mērķus, jo īpaši attiecībā uz satura reglamentēšanas un audiovizuālo politiku."

6. Pamatdirektīvas 2. pantā tiek definēti it īpaši elektronisko komunikāciju tīkli un pakalpojumi:

"Šajā direktīvā:

a) "elektronisko [komunikāciju] sakaru tīkls" ir pārraides sistēma un, attiecīgos gadījumos, komutācijas vai maršrutizācijas ierīces un citi resursi, [..], kas ļauj signālus pārraidīt pa vadiem, pa radio, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem, ietverot satelīta tīklus, fiksētus (ķēdes un pakešu tīklu, tostarp internetu) un mobilo zemes sakaru tīklus, elektrības kabeļu sistēmas, ciktāl tās ir izmantotas, lai pārraidītu signālus, tīklus, ko izmanto radio un televīzijas apraidei, un kabeļu televīzijas tīklus, neatkarīgi no pārraidītas informācijas tipa;

[..]

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (OV L 108, 33. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV L 337, 37. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (OV L 108, 21. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140.

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (OV L 108, 7. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140.

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (OV L 108, 51. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV L 337, 1. lpp.).

6 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (OV L 201, 37. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/136.

c) "elektronisko komunikāciju pakalpojums" nozīmē pakalpojumu, ko parasti nodrošina par atlīdzību, un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei, neiekļaujot pakalpojumus, kas saistīti ar redakcionālu atbildību [kontroli pēc satura] par vai kas nodrošina saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus; tas neiekļauj informācijas sabiedrības pakalpojumus, kā noteikts Direktīvas 98/34/EK [7] 1. pantā, kas nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos;

[..]

ea) "saistītie pakalpojumi" ir pakalpojumi, kas saistīti ar elektronisko sakaru tīklu un/vai ar elektronisko sakaru pakalpojumu un kas pieļauj un/vai atbalsta pakalpojumu nodrošināšanu ar minētā tīkla un/vai pakalpojuma palīdzību, vai kam ir minētajām darbībām vajadzīgais potenciāls; tie cita starpā ietver numuru translācijas sistēmas vai līdzvērtīgas funkcionalitātes sistēmas, ierobežotas piekļuves sistēmas un elektroniskos programmu ceļvežus, kā arī citus pakalpojumus, piemēram, identifikācijas, atrašanās vietas noteikšanas un klātbūtnes noteikšanas pakalpojumu;

f) "ierobežotas piekļuves sistēma" nozīmē jebkādus tehniskus pasākumus un/vai noteikumus, ar kuriem piekļuvi aizsargātiem radio vai televīzijas apraides pakalpojumiem skaidri pakļauj nosacījumam par abonēšanu vai par citu iepriekšēju individuālas atļaujas izsniegšanu."

B – *Atļauju izsniegšanas direktīva*

7. Atļauju izsniegšanas direktīvas preambulas 20. apsvērumā ir ietverts skaidrojums par dažādu uzņēmējdarbības veidu kumulāciju vienā uzņēmumā:

"Viens un tas pats uzņēmums, piemēram, kabeļu operators, var piedāvāt gan elektronisko komunikāciju pakalpojumus, tādus kā televīzijas signālu pārraidīšana, gan pakalpojumus, kas nav iekļauti šajā direktīvā, tādus kā skaņas vai televīzijas pārraides satura pakalpojumu piedāvājuma komercializēšana, un tāpēc šim uzņēmumam var uzlikt papildu pienākumus attiecībā uz tā darbību kā satura nodrošinātājam vai pārraidītājam, saskaņā ar noteikumiem, kas nav šīs direktīvas noteikumi, neierobežojot šīs direktīvas pielikumā paredzēto nosacījumu sarakstu."

8. Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantā ir noteikti elektronisko komunikāciju tīklu vai pakalpojumu atļauju izsniegšanas nosacījumi:

"1. [..]

2. Elektronisko komunikāciju tīklu vai elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšana, neierobežojot 6. panta 2. punktā minētos īpašos pienākumus vai 5. pantā minētās izmantošanas tiesības, var tikai būt pakļauta vispārēju atļauju izsniegšanai. Attiecīgajam uzņēmumam var pieprasīt iesniegt paziņojumu, bet tam var nepieprasīt iegūt skaidru lēmumu vai jebkādu citu administratīvu aktu no valsts regulatora pirms to tiesību izmantošanas, kas izriet no atļaujas. Pēc [atbilstoša] paziņojuma, ja tāds ir nepieciešams, uzņēmums var uzsākt darbību, nepieciešamības gadījumā saskaņā ar noteikumiem par izmantošanas tiesībām, kas minētas 5., 6. un 7. pantā.

7 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīva 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 37. lpp.), redakcijā, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/48/EK (OV L 217, 18. lpp.).

Uzņēmumiem, kas sniedz pārrobežu elektronisko komunikāciju pakalpojumus uzņēmumiem, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs, prasa iesniegt tikai vienu paziņojumu katrā attiecīgā dalībvalstī.

3. Paziņojums, kas minēts 2. punktā, neiekļauj vairāk kā juridiskas vai fiziskas personas deklarāciju valsts regulatoram par nolūku uzsākt elektronisko komunikāciju tīklu vai pakalpojumu nodrošināšanu, un minimālās informācijas sniegšanu, kas nepieciešama, lai ļautu valsts regulatoram veidot elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošinātāju reģistru vai sarakstu. Šai informācijai ir jābūt ierobežotai līdz līmenim, kas ir nepieciešams nodrošinātāja noteikšanai, tāda kā uzņēmuma reģistrācijas numuri, nodrošinātāja kontaktpersonas, adrese, īss tīkla vai pakalpojuma apraksts un paredzētais datums darbības uzsākšanai."

9. Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantā minētā vispārējā atļauja saskaņā ar 6. pantu var tikt pakļauta pielikumā minētajiem nosacījumiem. Pielikuma 8. punktā ir īpaši uzskaitīti patērētāju aizsardzības noteikumi, kuri attiecas uz elektroniskajām komunikācijām.

C – *Universālo pakalpojumu direktīva*

10. Universālo pakalpojumu direktīvas 1. panta 4. punktā ir skaidri noteikts, ka citi noteikumi par patērētāju aizsardzību netiek skarti: "Šajā direktīvā iekļautos noteikumus par tiešo lietotāju tiesībām piemēro, neskarot Kopienas noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Direktīvu 93/13/EEK un Direktīvu 97/7/EK, un valstu noteikumus, kas saskan ar Kopienas tiesību aktiem."

D – *Direktīva 2009/140*

11. Grozījumu direktīvas 2009/140 preambulas 5. apsvērumā ir sniegts kopsavilkums par JTR izvirzīto mērķi:

"Mērķis ir pakāpeniski samazināt iepriekšējos sektora īpašos noteikumus, attīstoties tirgus konkurencei, un galvenokārt, lai elektronisko sakaru jomu regulētu tikai konkurences tiesību akti. Ņemot vērā to, ka pēdējos gados elektronisko sakaru tirgos ir bijusi vērojama spēcīga konkurences izaugsme, ir būtiski, lai *ex ante* regulatīvos pienākumus piemērotu vienīgi tad, ja nav pilnvērtīgas un ilgtspējīgas konkurences."

III – Fakti un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

12. *UPC DTH* ir Luksemburgā reģistrēta sabiedrība, kura nodarbojas ar pakalpojumu, kuros ietilpst radio un televīzijas programmu apraides pakalpojumi, pakešu tirdzniecību. Šajā ziņā tā no Luksemburgas sniedz savus pakalpojumus abonentiem citās dalībvalstīs, it īpaši Ungārijā.

13. Trešo personu veidotās programmas tiek pārraidītas, izmantojot satelītu. No lietas dalībnieku argumentiem izriet, ka *UPC DTH* ir nevis satelīta infrastruktūru īpašniece, bet gan izmanto trešo personu pakalpojumus. Turklāt *UPC DTH* pienākums nav saturiski kontrolēt programmas. Par pakalpojumu izrakstītajā rēķinā norādītā atlīdzība ietver gan pārraides izmaksas, gan arī maksu, kas raidorganizācijām un kolektīvajā pārvaldījumu organizācijām tiek maksāta saistībā ar to satura publiskošanu.

14. Vispirms, sākot no 2000. gada, Ungārijā šo pakalpojumu bija piedāvājis *UPC DTH* vietējā māsasuzņēmums. 2010. gadā šis pakalpojums tika nodots *UPC DTH*, un kopš tā laika šī sabiedrība izmanto šo pakalpojumu – kopā ar atbilstošiem pakalpojumiem, ko tā sniedz Čehijas Republikai un Slovākijas Republikai.

15. *UPC DTH* ir strīds ar Ungārijas Valsts plašsaziņas līdzekļu un komunikāciju iestādes (*Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese*) priekšsēdētāja vietnieku par to, vai tai tirgus uzraudzības procedūrā ir pienākums tā rīcībā nodot dokumentus un citus tās reģistrā ietvertos datus par līgumattiecībām ar konkrētu abonentu.

16. *UPC DTH* atsaucas uz to, ka kompetentā Luksemburgas iestāde *Institut Luxembourgeois de Régulation* (Luksemburgas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde) esot sniegusi oficiālu atzinumu, saskaņā ar kuru prasītājas sniegtie pakalpojumi ietilpst Luksemburgas valsts jurisdikcijā, un ka saskaņā ar Luksemburgas tiesību aktiem prasītājas sniegtais pakalpojums neesot kvalificējams par elektronisko komunikāciju pakalpojumu.

17. Strīdu izskata *Fővárosi Törvényszék*, galvaspilsētas tiesa. Tā iesniedza Tiesai sešus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai pamatdirektīvas 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pakalpojums, ar kuru pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, ir jākvalificē kā elektronisko komunikāciju pakalpojums?

2) Vai Līgums par Eiropas Savienības darbību var tikt interpretēts tādējādi, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības princips ir piemērojams pirmajā jautājumā aprakstītajiem pakalpojumiem gadījumā, ja pakalpojums tiek sniegts no Luksemburgas uz Ungāriju?

3) Vai Līgums par Eiropas Savienības darbību var tikt interpretēts tādējādi, ka pirmajā jautājumā aprakstīto pakalpojumu gadījumā galamērķa valstij, kurā ir paredzēts sniegt pakalpojumus, ir tiesības ierobežot šāda veida pakalpojumu sniegšanu, nosakot, ka pakalpojuma [sniedzējam] obligāti ir jāreģistrējas dalībvalstī un jābūt nodibinātam kā filiālei vai atsevišķam tiesību subjektam, kā arī atļaut sniegt šāda veida pakalpojumus tikai, nodibinot iepriekš minēto filiāli vai atsevišķu tiesību subjektu?

4) Vai Līgums par Eiropas Savienības darbību var tikt interpretēts tādējādi, ka administratīvā tiesvedība saistībā ar pirmajā jautājumā aprakstītajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī darbojas vai ir reģistrēta sabiedrība, kas sniedz pakalpojumus, tiks izskatīta tās dalībvalsts administratīvajā iestādē, kurai ir piekritība, pamatojoties uz vietu, kurā [tiek sniegts] pakalpojums?

5) Vai pamatdirektīvas 2. panta c) punkts var tikt interpretēts tādējādi, ka pirmajā jautājumā aprakstītais pakalpojums ir jākvalificē kā elektronisko komunikāciju pakalpojums vai arī minētais pakalpojums ir jākvalificē kā ierobežotas piekļuves pakalpojums, kurš tiek sniegts, izmantojot pamatdirektīvas 2. panta f) punktā noteikto ierobežotas piekļuves sistēmu?

6) Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, vai attiecīgās tiesību normas var tikt interpretētas tādējādi, ka 1. jautājumā aprakstīto pakalpojumu sniedzējs ir jākvalificē kā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējs Kopienu tiesiskā regulējuma izpratnē?"

18. *UPC DTH*, Ungārijas Valsts plašsaziņas līdzekļu un komunikāciju iestāde, (turpmāk tekstā – "Ungārijas regulators") kopā ar Ungāriju, kā arī Beļģijas Karalisti, Čehijas Republiku, Lietuvas Republiku, Nīderlandes Karalisti, Rumāniju, Slovākijas Republiku un Eiropas Komisiju ir iesniegušas rakstveida apsvērumus. *UPC DTH*, Ungārijas Valsts iestāde, Čehijas Republika un [Eiropas] Komisija piedalījās 2013. gada 20. novembra tiesas sēdē.

IV – Juridiskais vērtējums

19. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jānoskaidro, vai Ungārijas valsts regulators drīkst uzraudzīt *UPC DTH* darbību. Tālab iesniegtie prejudiciālie jautājumi var tikt iedalīti divās tematiskās grupās: iesniedzējtiesas 1., 5. un 6. jautājums būtībā attiecas uz jautājumu, vai *UPC DTH* darbība kā "elektronisko komunikāciju pakalpojums" ietilpst JTR piemērošanas jomā, tātad jaunajā elektronisko komunikāciju tiesiskajā regulējumā (par to A daļā). Turpretim 2., 3. un 4. jautājums ir par to, vai LESD 56. pantā paredzētajai pakalpojumu sniegšanas brīvībai ir pretrunā *UPC DTH* uzraudzība, ko veic Ungārijas iestādes (par to B daļā).

20. Varētu šaubīties par to, ka ir jāatbild uz abām jautājumu grupām. Tā kā ar JTR konkrēti jautājumi ir saskaņoti pilnīgi, ar to tiek izslēgta pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošana [8]. Tomēr tas nav obligāti attiecināms uz elektronisko komunikāciju pakalpojuma definīciju. Ja kāda dalībvalsts, izmantojot konkrēti šo definīciju, norobežo valsts regulatora kompetenci, taču attiecībā uz tās pārziņā esošajiem pakalpojumiem paredz tai kontroles kompetences, kas ir plašākas par atbilstošajās JTR normās paredzētajām, pakalpojumu sniegšanas brīvībai var būt svarīga nozīme, kaut gan tā ir īstenota ar JTR.

21. Izskatāmajā lietā runa ir par šādiem pasākumiem. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāsecina, ka Ungārijas valsts regulators vēlas izmeklēt it īpaši saikni starp *UPC DTH* un tās abonentiem, tātad patērētāju aizsardzības nodrošināšanu. Ar JTR šis aspekts nav saskaņots pilnīgi [9]. Tomēr katrreiz ir rūpīgi jāpārbauda, vai attiecīgais jautājums jau nav aplūkots JTR.

A – *Par elektronisko komunikāciju pakalpojumu tiesībām*

22. No JTR izrietošās elektronisko komunikāciju pakalpojumu tiesības būtībā attiecas uz elektronisko signālu pārraidi. Pēc tam, kad tiesības nodrošināt šādus pārraides pakalpojumus ilgu laiku bija valsts monopoliem, JTR mērķis atbilstoši Direktīvas 2009/140 preambulas 10. apsvērumam ir pakāpeniski samazināt *ex ante* regulējumu šajos tirgos un elektronisko komunikāciju visbeidzot regulēt ar konkurences noteikumiem.

23. *Ex ante* regulējuma samazināšanas mērķis tiek īstenots ar atļauju izsniegšanas direktīvu, proti, pakalpojumu sniedzējiem ir izvirzīti relatīvi ne tik stingri atļauju izsniegšanas nosacījumi. Tomēr ar vienu atļauju noteikti nepietiek attiecībā uz visu Savienību. Gluži pretēji, katra dalībvalsts, kurā pakalpojums tiek piedāvāts, var saskaņā ar 3. panta 2. punktu izsniegt savu atļauju.

24. Turklāt atļauju izsniegšanas direktīvā ir ietverti noteikumi par tiesībām izmantot radiofrekvences, kuru pārvaldība ir aplūkota arī pamatdirektīvā.

25. Stap citu, uzņēmumiem, kuriem ir būtiska ietekme tirgū, saskaņā ar piekļuves direktīvu var tikt noteiktas īpašas saistības, lai arī citi uzņēmumi varētu saņemt piekļuvi attiecīgajiem tirgiem. Šie noteikumi ir orientēti uz t.s. "Essential-Facilities-Doktrin", par kuru saistībā ar dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanas aizliegumu tiek diskutēts atbilstoši LESD 102. pantam [10].

26. Visbeidzot, ar universālo pakalpojumu direktīvu ir jānodrošina konkrētu minimālo pakalpojumu pieejamība visiem galapatērētājiem. Un elektronisko komunikāciju datu aizsardzības direktīva, kurai ir mazāka nozīme šajā lietā, attiecas uz īpašām datu aizsardzības prasībām šajā jomā.

8 — 2008. gada 31. janvāra spriedums lietā C-380/05 *Centro Europa 7* (Krājums, I-349. lpp., 73. un 77. punkts).

9 — 2010. gada 11. marta spriedums lietā C-522/08 *Telekomunikacja Polska* (Krājums, I-2079. lpp., 29. punkts).

10 — Skat. 1995. gada 6. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-241/91 P un C-242/91 P *RTE* un *ITP*/Komisija (*Recueil*, I-743. lpp., 52. un nākamie punkti), 1998. gada 26. novembra spriedumu lietā C-7/97 *Bronner* (*Recueil*, I-7791. lpp., 37. un nākamie punkti) un 2011. gada 17. februāra spriedumu lietā C-52/09 *Telia Sonera Sverige* (Krājums, I-527. lpp., 60. un nākamie punkti).

1) Par strīdā aplūkotā pakalpojuma kvalifikāciju attiecībā uz elektronisko komunikāciju JTR

27. Ar pirmo un sesto jautājumu ir jānoskaidro, vai *UPC DTH* sniedz elektronisko komunikāciju pakalpojumu JRD ietilpstošās pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē.

28. Minētā definīcija attiecas uz pakalpojumiem, ko parasti nodrošina pret atlīdzību, un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot pārraidīšanas pakalpojumus radiotīklos, bet neiekļaujot pakalpojumus, kas saistīti ar kontroli pēc satura pār tiem. Turklāt tajā nav tādi ietverti informācijas sabiedrības pakalpojumi Direktīvas 98/34 1. panta izpratnē, kuri pilnībā vai galvenokārt nesastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.

a) Par signālu pārraidīšanu

29. Strīdā aplūkotais pakalpojums ietver signālu pārraidīšanu elektronisko komunikāciju tīklos, respektīvi, pārraidīšanu, izmantojot satelītu. Pārraides sistēmas, kā arī citi resursi, kas dara iespējamu signālu pārraidīšanu, izmantojot satelītu, saskaņā ar pamatdirektīvas 2. panta a) punktu ir "elektronisko komunikāciju tīkli". Radio un televīzijas apraides tīkli šajā direktīvā ir skaidri minēti.

30. Fakts, ka satelītpārraidi veic trešā persona, pretēji *UPC DTH* uzskatam, nerada šaubas par šā pakalpojuma kvalificēšanu. Tas tā ir, jo *UPC DTH* dara iespējamu ne tikai sava pakalpojuma pieejamību, izmantojot neatkarīgi no šā pakalpojuma pastāvošu tīklu, piemēram, tīmekli vai telefontīklu, bet veic tikai nepieciešamo saistībā ar pārraidīšanu un dara iespējamu pakalpojuma pieejamību abonentiem Ungārijā.

31. Šai pieejamībai abonentiem Ungārijā ir izšķiroša nozīme jautājumā par to, vai šajā dalībvalstī vispār ir vajadzīgs pakalpojuma regulējums saskaņā ar JTR. Regulējums nav vajadzīgs dalībvalstīs, kurās gan ir iespējams uztvert satelītpārraides, taču *UPC DTH* piedāvājuma trūkuma dēļ nav iespējams tās dekodēt. Līdz ar to JTR paredzēto regulējošo pasākumu īstais adresāts ir nevis satelītu operators, bet gan visvairāk *UPC DTH*.

b) Par [programmu] satura piedāvājumu

32. Turklāt nav strīda par to, ka saistībā ar pakalpojumu, ko *UPC DTH* piedāvā pret atlīdzību, netiek veikta izplatīto programmu kontrole pēc satura.

33. Turpretim no pirmā acumirkļa šķiet, ka *UPC DTH* pakalpojums ir piedāvāt programmu saturu. Tādā gadījumā runa nebūtu par elektronisku komunikāciju pakalpojumu pamatdirektīvas 2. panta a) punkta izpratnē.

34. Tomēr šo jautājumu Tiesa ir skatījusi jaunākā tiesvedībā par līdzīgu *UPC DTH* Nīderlandes māsasuzņēmuma pakalpojumu, kas attiecas uz programmu pakešu pārraidīšanu, izmantojot kabeļtīklu. Saskaņā ar to attiecīgajās direktīvās, it īpaši pamatdirektīvā un audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā[11], kura attiecas uz programmu saturu, skaidri ir nošķirta satura veidošana, kas nozīmē kontroli pēc satura, ir skaidri nošķirta no satura nodošanas, kas ir brīva no jebkādas kontroles pēc satura, un uz saturu un tā pārraidīšanu attiecas atsevišķi tiesiskie regulējumi ar saviem mērķiem, neatsaucoties ne uz sniegto pakalpojumu klientiem, ne arī uz viņiem aprēķinātās pārraidīšanas maksas struktūru[12].

11 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīva 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 1. lpp.).

12 — 2013. gada 7. novembra spriedums lietā C-518/11 *UPC Nederland* (41. punkts).

35. Līdz ar to nav svarīgi, vai pakalpojuma priekšmets ir satura piedāvāšana, lai šo pakalpojumu izslēgtu no elektronisko komunikāciju pakalpojumu definīcijas, bet gan svarīgi ir tas, vai tā *veidošanā* ir ietverta kontrole pēc satura. Tomēr šajā lietā tas tā nav.

c) Par pakalpojuma priekšmetu

36. Tomēr runa varētu būt par pakalpojumu, kas neietilpst JTR piemērošanas jomā, jo tas *pilnīgi vai galvenokārt* nesastāv no pārraidīšanas. Kā apgalvo *UPC DTH*, pārraidīšana gan ir viens no vairākiem elementiem, kas raksturīgi pakalpojumam.

37. Tomēr arī šis punkts tika aplūkots jau minētajā spriedumā par *UPC DTH* Nīderlandes māsasuzņēmumu. Saskaņā ar to nav nozīmes tam, ka klienti abonē pakalpojumu, lai piekļūtu konkrētam programmu saturam,[13] tātad šī piekļuve konkrētām pārraides sistēmām viņus nemotivē. Gluži pretēji, uz šādu pakalpojumu vismaz šajā ziņā ir jāattiecas JTR[14], jo pārraidīšana ietilpst tā piemērošanas jomā.

38. Tiesa šo atzinumu pamato it īpaši ar to, ka citādas interpretācijas dēļ ievērojami tiktu sašaurināta JTR piemērojamība, tiktu apdraudēta tajā ietverto tiesību normu lietderīgā iedarbība un līdz ar to tiktu apgrūtināta šī regulējuma mērķu sasniegšana. Tā kā JTR pats mērķis ir, kā tas izriet no pamatdirektīvas preambulas 27. apsvēruma un Direktīvas 2009/140 preambulas 5. apsvēruma, ka šai elektroniskajai komunikācijai beigu beigās ir jābūt regulētai vienīgi ar konkurences tiesībām, programmu pakešu, izmantojot kabeļtīklu, piedāvājuma izslēgšana no tā piemērošanas jomas ar pamatojumu, ka tas vien nepārsūta tikai signālus, atņemtu šim regulējumam jebkādu iedarbību[15].

39. Tomēr dažādu pakalpojumu kombinācija nerada to, ka regulējums saskaņā ar JTR attiecas uz *visiem* uz pakalpojumu elementiem. Gluži pretēji, kā noteikts atļauju izsniegšanas direktīvas preambulas 20. apsvērumā, satura nodrošinātājam vai pārraidītājam var noteikt papildu pienākumus saskaņā ar citiem noteikumiem, neaizskarot JTR paredzētos nosacījumus[16].

40. Tātad uz pirmo un sesto jautājumu ir jāatbild, ka pakalpojumi, saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, ir elektronisko komunikāciju pakalpojumi pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē, ciktāl to priekšmets ir signālu pārraide, izmantojot elektroniskus komunikāciju tīklus. Tātad šo pakalpojumu sniedzēji ir jākvalificē kā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji.

2) Par kvalificēšanu saistībā ar ierobežotas piekļuves sistēmu

41. Piektais jautājums ir par to, vai pakalpojumi, ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, ir jāuzskata par elektronisko komunikāciju pakalpojumiem vai par ierobežotas piekļuves pakalpojumiem pamatdirektīvas 2. panta f) punkta izpratnē.

42. Ir skaidrs, ka *UPC DTH* piedāvātais pakalpojums ietver ierobežotas piekļuves *sistēmu*. Pamatdirektīvas 2. panta f) punktā šāda sistēma ir definēta kā jebkādi tehniski pasākumi un/vai noteikumi, ar kuriem piekļuvi aizsargātiem radio vai televīzijas apraides pakalpojumiem skaidri pakļauj nosacījumam par abonēšanu vai par citu iepriekšēju individuālas atļaujas izsniegšanu. Tieši tā ir veidota piekļuve kodētām programmu paketēm, ko piedāvā *UPC DTH*.

13 — Spriedums lietā *UPC Nederland* (minēts iepriekš 12. zemsvītras piezīmē, 43. punkts).

14 — Spriedums lietā *UPC Nederland* (minēts iepriekš 12. zemsvītras piezīmē, 44. punkts).

15 — Spriedums lietā *UPC Nederland* (minēts iepriekš 12. zemsvītras piezīmē, 45. punkts).

16 — Skat. arī pamatdirektīvas preambulas 10. apsvērumu.

43. Tomēr šķiet, ka šis jautājums balstās uz pieņēmumu, ka elektronisko komunikāciju pakalpojums un ierobežotas piekļuves sistēma ir savstarpēji izslēdzošas. Gadījumā, ja runa būtu par ierobežotas piekļuves sistēmu, tad elektronisko komunikāciju pakalpojumus regulējošie noteikumi nebūtu piemērojami.

44. Tomēr šāds pieņēmums būtu maldīgs. Ir pareizi, ka ir spēkā īpaši noteikumi par ierobežotas piekļuves sistēmām. Papildus direktīvai par tiesisku aizsardzību pakalpojumiem, kuru pamatā ir ierobežota piekļuve vai tā tiek nodrošināta [17], ir jāmin arī piekļuves direktīvas 6. pants un I pielikums. Ja ierobežotas piekļuves sistēma tiek sniegta atsevišķi no komunikāciju pakalpojuma, tad uz to attiecas vienīgi šie noteikumi.

45. Tomēr šāda nošķirta piedāvājuma mērķis atbilstoši pamatdirektīvas 2. panta ea) punkta definīcijai ir vērsts uz to, lai pakalpojumu saņēmējs, kas, savukārt, piedāvā komunikāciju pakalpojumu, šo sistēmu izmantotu kā *saistīto pakalpojumu*. Atbilstoši šai definīcijai runa ir par pakalpojumu, kas ir saistīts ar elektronisko komunikāciju pakalpojumu, kurš pieļauj vai atbalsta pakalpojumu nodrošināšanu ar šā pakalpojuma palīdzību vai kuram ir minētajām darbībām vajadzīgais potenciāls.

46. Taču elektronisko komunikāciju pakalpojuma regulējumam nav pretrunā tā kombinēšana ar ierobežotas piekļuves sistēmu. No tā, ka pakalpojums tiek atbalstīts un padarīts, iespējams, ar otru pakalpojumu, neizriet, ka pirmais pakalpojums ir jākvalificē tāpat kā otrais pakalpojums. Tieši otrādi, otrais pakalpojums ir daļa no pirmā pakalpojuma.

47. Līdz ar to uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka pakalpojumi, saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, var ietvert ierobežotas piekļuves pakalpojumu sistēmas pamatdirektīvas 2. panta ea) un f) punkta izpratnē, tomēr tie kopumā tāpēc nav jāuzskata par šādām sistēmām.

B – *Par pakalpojumu sniegšanas brīvību*

48. Otrais, trešais un ceturtais jautājums attiecas uz pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanu. Vispirms ir jānoskaidro, vai strīdīgais pakalpojums ietilpst pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanas jomā, ciktāl tas no Luksemburgas tiek sniegts Ungārijas teritorijā (par to 1) punktā). Pēc tam ir jāizpēta, vai šai brīvībai atbilst tas, ka tās valsts iestādes, kurā pakalpojums tiek saņemts, veic administratīvo procedūru saistībā ar šo pakalpojuma (par to 2) punktā), kā arī vai šī valsts var pieprasīt reģistrāciju (par to 3) punkta b) apakšpunktā) un/vai izveidot filiāli savas valsts teritorijā (par to 3) punkta c) apakšpunktā).

1) Par pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērojamību

49. Uz televīzijas programmu pārraidi, tāpat kā to apraidi, attiecas LESD noteikumi par pakalpojumu sniegšanu [18]. Turklāt ir skaidrs, ka pamatlieta attiecas uz šo pakalpojumu, ko personām Ungārijā sniedz Luksemburgā reģistrēts uzņēmums.

17 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. novembra Direktīva 98/84/EK (OV L 320, 54. lpp.).

18 — 1974. gada 30. aprīļa spriedums lietā 155/73 *Sacchi* (*Recueil*, 409. lpp, 6. punkts), 2001. gada 29. novembra spriedums lietā C-17/00 *De Coster* (*Recueil*, I-9445. lpp., 28. punkts) un 2007. gada 13. decembra spriedums lietā C-250/06 *United Pan-Europe Communications Belgium* u.c. (Krājums, I-11135. lpp., 28. punkts).

50. Apstāklis, ka *UPC DTH* dalībvalstī, kurā tā veic uzņēmējdarbību, nepiedāvā salīdzināmus pakalpojumus, nav pretrunā LESD 56. pantā paredzētās pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanai. Ar šo tiesību normu nodrošinātās tiesības kādā dalībvalstī reģistrētam saimnieciskās darbības subjektam sniegt pakalpojumus citā dalībvalstī nav atkarīgas no tā, ka minētais subjekts atbilstošus pakalpojumus sniedz arī dalībvalstī, kurā tas ir reģistrēts. Šajā ziņā LESD 56. pantā ir vienīgi noteikts, ka pakalpojumu sniedzējam ir jābūt reģistrētam dalībvalstī, kurā nav reģistrēts pakalpojumu saņēmējs [19].

51. Tomēr ar JTR veiktā saskaņošana varētu izslēgt pārbaudi, pamatojoties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību (par to a) apakšpunktā). Turklāt tiek apgalvots, ka atsaukšanās uz pakalpojumu sniegšanas brīvību esot negodīga (par to b) apakšpunktā).

a) Par saskaņošanu

52. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts noteikumi tādā jomā, kurā ir veikta izsmeļoša saskaņošana Savienības līmenī, ir jāizvērtē, ņemot vērā šā saskaņošanas pasākuma normas, nevis primāro tiesību aktu normas [20].

53. Atbilstoši iepriekš minētajam Tiesa uzskata, ka ar JTR elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu jomā tika īstenota pakalpojumu sniegšanas brīvība [21] tā, ka piemērojami ir tikai JTR noteikumi [22]. Tā tas ir televīzijas apraides jomā, piemēram, attiecībā uz apraides atļauju koncesijām un apraides radiofrekvenču piešķiršanu [23]. Tomēr JTR mērķis nav izsmeļoši saskaņot *visus* noteikumus, kuri attiecas uz elektronisko komunikāciju pakalpojumiem. Gluži otrādi, saskaņā ar pamatdirektīvas 1. panta 3. punktu netiek skarti dalībvalsts līmenī saskaņā ar Savienības tiesību aktiem veiktie pasākumi, lai ievērotu sabiedrības interešu mērķus.

54. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā ziņā ir ietvertas tikai netiešas norādes, taču it īpaši Ungārijas valsts regulatora apgalvojums liecina par to, ka pamatlietā aplūkotais strīds attiecas galvenokārt uz saikni starp *UPC DTH* un tās abonentiem, tātad patērētāju aizsardzību.

55. Pamatdirektīvā un universālo pakalpojumu direktīvā nav paredzēta patērētāju aizsardzības aspektu izsmeļoša saskaņošana. Universālo pakalpojuma direktīvas 20. pantu, kas attiecas uz līgumiem, kuri noslēgti starp patērētājiem un elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātājiem, saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 4. punktu piemēro, neierobežojot Savienības noteikumus par patērētāju aizsardzību, kā arī atbilstošos valsts noteikumus, kas ir saskaņā ar Savienības tiesībām [24].

56. Šajā ziņā nav nozīmes arī apstāklim, ka atļauju izsniegšanas direktīvā paredzētā elektronisko komunikāciju tīklu vai pakalpojumu izmantošanas vispārējo atļauju izsniegšana saskaņā ar šīs direktīvas pielikuma 6. panta 1. un 8. punktu var tikt saistīta tostarp ar patērētāju aizsardzības normām, kas īpaši attiecas uz elektroniskiem sakariem. Faktiski dalībvalstu pienākums ir, ņemot vērā Savienības tiesību vispārīgos noteikumus, noteikt šo patērētāju aizsardzības īpašo normu saturu.

19 — 1997. gada 5. jūnija spriedums lietā C-56/96 *VT4* (*Recueil*, I-3143. lpp., 22. punkts) un 2010. gada 8. septembra spriedums lietā C-46/08 *Carmen Media Group* (Krājums, I-8149. lpp., 43. punkts).

20 — 1993. gada 12. oktobra spriedums lietā C-37/92 *Vanacker* un *Lesage* (*Recueil*, I-4947. lpp., 9. punkts), 2003. gada 11. decembra spriedums lietā C-322/01 *Deutscher Apothekerverband* (*Recueil*, I-14887. lpp., 64. punkts) un 2013. gada 18. jūlija spriedums lietā C-265/12 *Citroën Belux* (31. punkts).

21 — Spriedums lietā *Centro Europa 7* (minēts iepriekš 8. zemsvītras piezīmē, 76. un 80. punkts).

22 — Spriedums lietā *Centro Europa 7* (minēts iepriekš 8. zemsvītras piezīmē, 73. un 77. punkts).

23 — Spriedums lietā *Centro Europa 7* (minēts iepriekš 8. zemsvītras piezīmē, 85. punkts).

24 — Spriedums lietā *Telekomunikacja Polska* (minēts iepriekš 9. zemsvītras piezīmē, 29. punkts).

57. Tātad pamatlietā netiek piemēroti (tikai) JTR noteikumi. Gadījumā, ja valsts tiesas neizdara secinājumu, ka atbilstošas ir citas sekundāro tiesību aktu normas, piemēram, negodīgas komercprakses direktīva [25], kurā konkrēti jautājumi arī ir izsmeļoši regulēti [26], tad tiek piemērota pakalpojumu sniegšanas brīvība.

b) Par ļaunprātīgu atsaukšanos uz pakalpojumu sniegšanas brīvību

58. Tomēr Čehijas Republika uzskata, ka *UPC DTH*, lai sniegtu pakalpojumus citās dalībvalstīs, nevarot atsaukties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību, jo Luksemburgā esot tikai tās uzņēmējdarbības vieta. Tāpēc tiesības uz pakalpojumu sniegšanas brīvību tiekot izmantotas negodīgi.

59. Ir jāpiekrīt šim apgalvojumam, ka dalībvalsts ir tiesīga veikt pasākumus, lai atturētu, ka atsevišķi tās pilsoņi, izmantojot ar Līgumu radītās iespējas, izvairās no valsts tiesību aktu piemērošanas. Nav arī atļauts, ka personas ļaunprātīgi vai krāpnieciski atsaucas uz Savienības tiesību normām [27].

60. Tomēr pamatbrīvības izmantošana, lai izmantotu izdevīgākus citas dalībvalsts tiesību aktus, pats par sevi nav pietiekami, lai atzītu, ka pamatbrīvība ir izmantota ļaunprātīgi [28].

61. Pat ja varētu konstatēt, ka strīdā aplūkotā Ungārijas sabiedrības pakalpojuma pārraide *UPC DTH* ir bijusi pamatota tikai ar vēlmi ļaunprātīgi izvairīties no savas Ungārijas tiesību aktu piemērošanas, šis secinājums nevarētu izslēgt pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanu. Faktiski jautājums par tās piemērošanu atšķiras no jautājuma par to, vai dalībvalsts var veikt pasākumus, lai novērstu, ka atsevišķi tās pilsoņi, ļaunprātīgi izmantojot LESD sniegtās iespējas, izvairās no valsts tiesību aktu piemērošanas [29].

62. Līdz ar to nekas neliecina par to, ka ļaunprātīgas izmantošanas dēļ tiktu izslēgta pakalpojumu brīvības piemērošana. Gluži otrādi, būtu jāpārbauda, vai varbūtēji ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanas pasākumi ietver pakalpojumu brīvības ierobežojumus un vai šajā gadījumā tie ir pamatoti.

c) Starpsecinājums

63. Tātad uz valsts tiesisko regulējumu, kas attiecas uz pakalpojumiem, kuri no Luksemburgas tiek sniegti Ungārijas teritorijā un saistībā ar kuriem pakalpojumu sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas programmas un kura tiek apraidīta, izmantojot satelītu, šajā ziņā attiecas LESD 56. pantā paredzētā pakalpojumu sniegšanas brīvība, jo tās priekšmets netiek izsmeļoši saskaņots ne ar JTR, ne ar citām sekundāro tiesību aktu normām.

25 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 149, 22. lpp.). Šajā ziņā skat. spriedumu lietā *Telekomunikacja Polska* (minēts iepriekš 9. zemsvītras piezīmē, 31 un 32. punkts), kā arī spriedumu lietā C-388/13 *UPC Magyarország* (pašlaik tiek izskatīta).

26 — 2009. gada 23. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-261/07 un C-299/07 *VTB-VAB* un *Galatea* (Krājums, I-2949. lpp., 52. punkts), 2010. gada 14. janvāra spriedums lietā C-304/08 *Plus Warenhandelsgesellschaft* (Krājums, I-217. lpp., 41. punkts) un spriedums lietā *Citroën Belux* (iepriekš minēts 20. zemsvītras piezīmē, 20. punkts).

27 — 1974. gada 3. decembra spriedums lietā 33/74 *van Binsbergen* (*Recueil*, 1299. lpp., 13. punkts), 1994. gada 5. oktobra spriedums lietā C-23/93 *TV10* (*Recueil*, I-4795. lpp., 20. punkts), 1999. gada 9. marta spriedums lietā C-212/97 *Centros* (*Recueil*, I-1459. lpp., 24. punkts) un 2005. gada 15. decembra spriedums apvienotajās lietās C-151/04 un C-152/04 *Nadin* un *Nadin-Lux* (Krājums, I-11203. lpp., 45. punkts).

28 — Spriedumi lietā *TV10* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 15. punkts), lietā *Centros* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 27. punkts) un 2006. gada 12. septembra spriedums lietā C-196/04 *Cadbury Schweppes* un *Cadbury Schweppes Overseas* (Krājums, I-7995. lpp., 37. punkts).

29 — Spriedumi lietā *TV10* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 15. punkts), lietā *Centros* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 18. punkts) un 2013. gada 21. februāra spriedums lietā C-123/11 *A* (26. un 27. punkts).

2) Par Ungārijas iestāžu kontroles kompetenci

64. Jautājums par Ungārijas iestāžu kompetenci attiecas uz to, vai saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvību ir atļauts, ka tās valsts iestādes, kurā pakalpojums tiek saņemts, veic pakalpojumu kontroli. Šajā ziņā vispirms ir jāpārbauda, vai šāda kontrole ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, un šajā gadījumā pēc tam ir jāpārbauda, vai šāds ierobežojums ir pamatots.

65. Arī šajā ziņā ir jāatgādina, ka valsts iestāžu kompetence ar sekundāro tiesību aktiem veiktas izsmeļošas saskaņošanas gadījumā nav jāizvērtē, pamatojoties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību [30]. Ar JTR gan netiek regulēti patērētāju aizsardzības materiāltiesiskie pienākumi elektronisko komunikāciju jomā, taču saskaņā ar atļauju izsniegšanas direktīvas 6. pantu un pielikuma 8. punktu dalībvalstis var šādu pakalpojumu vispārējo atļauju izsniegšanu saistīt ar patērētāju aizsardzības noteikumiem, kas īpaši attiecas uz elektroniskajām komunikācijām. Saskaņā ar šīs direktīvas 10. pantu valsts regulatoram ir jākontrolē šo pienākumu izpilde.

66. Līdz ar to pakalpojumu sniegšanas brīvība vēl tiek piemērota, ciktāl kontroles kompetence neizriet jau no JTR vai citām sekundāro tiesību aktu normām. Valsts tiesām ir jāpārbauda, kādā mērā tā tas ir.

67. Ja strīdā aplūkotās kontroles kompetence jau nav regulēta sekundāro tiesību aktos, tad uzskata, ka LESD 56. pants paredz jebkāda pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojuma atcelšanu, kaut arī tas ir vienādi piemērojams gan vietējiem, gan citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējiem, ja šis ierobežojums ir piemērots, lai aizliegtu, apgrūtinātu vai padarītu mazāk pievilcīgas tā pakalpojuma sniedzēja darbības, kurš ir reģistrēts citā dalībvalstī, kurā tas likumīgi sniedz līdzīgus pakalpojumus [31].

68. Jebkura pakalpojumu kontrole ir paredzēta, lai apgrūtinātu vai padarītu mazāk pievilcīgas tā pakalpojuma sniedzēja darbības. Taču šajā gadījumā salīdzināmi pakalpojumi netiek sniegti valstī, kurā pakalpojuma sniedzējs ir reģistrēts. Proti, *UPC DTH* nepiedāvā piekļuvi programmu paketēm Luksemburgā.

69. Tomēr ir skaidrs, ka arī šāda veida situācijās pakalpojumu aprites ierobežojumiem ir nepieciešams pamatojums [32]. Pārbaudot šādu pamatojumu, noteikti nozīme varētu būt faktam, ka pakalpojuma sniegšanas darbība attiecīgajā valstī nenotiek [33]. Tā idejai, ka valstij, kurā pakalpojums tiek saņemts, principā nav jāveic atkārtota kontrole valstī, no kuras pakalpojums tiek saņemts, nozīme ir tikai, ja kontrole valstī, no kuras pakalpojums tiek saņemts, vispār notiek.

70. Tādējādi ierobežojuma jēdziens netiek skarts. Līdz ar to tas tad arī ietver visus pasākumus, kuri ir paredzēti, lai aizliegtu, apgrūtinātu vai padarītu mazāk pievilcīgas tā pakalpojuma sniedzēja darbības, kurš veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, ja pakalpojuma sniedzējs savas reģistrācijas dalībvalstī nepiedāvā salīdzināmu pakalpojumu. Tātad *UPC DTH* pakalpojuma kontrole, ko veic Ungārijas iestādes, ir ierobežojums.

30 — Skat. šo secinājumu 52. punktu.

31 — Skat., piemēram, 2009. gada 8. septembra spriedumu lietā C-42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International* (Krājums, I-7633. lpp., 51. punkts un tajā minētā judikatūra), 2010. gada 8. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-447/08 un C-448/08 *Sjöberg* un *Gerdin* (Krājums, I-6921. lpp., 32. punkts), kā arī 2011. gada 4. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-403/08 un C-429/08 *Football Association Premier League* u.c. (Krājums, I-9083. lpp., 85. punkts).

32 — Spriedumi lietā *Carmen Media* (minēts iepriekš 19. zemsvītras piezīmē, 55. un nākamie punkti), un lietā *TV10* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 17. punkts).

33 — Skat. 2000. gada 9. marta spriedumu lietā C-355/98 Komisija/Beļģija (Krājums, I-1221. lpp., 35.–38. punkts), 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-171/02 Komisija/Portugāle (*Recueil*, I-5645. lpp., 60. punkts) un 2011. gada 17. marta spriedumu apvienotajās lietās C-372/09 un C-373/09 *Peñarroja Fa* (Krājums, I-1785. lpp., 54. punkts).

71. Tomēr šāda veida pakalpojumu aprites ierobežojumu var pamatot primāri vispārējo interešu apsvērumi, ja tas ir piemērojams visām personām vai uzņēmumiem, kuri veic darbību uzņemošajā dalībvalstī, ciktāl tas ir piemērots, lai nodrošinātu tā izvirzītā mērķa sasniegšanu un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo, un ja vien šīs intereses neaizsargā tiesību normas, kurām pakalpojumu sniedzējs ir pakļauts tā reģistrācijas dalībvalstī [34].

72. Izskatāmajā lietā nekas neliecina par to, ka uz *UPC DTH* ir jāattiecina citādas kontroles nekā uz attiecīgajā valstī esošajiem pakalpojumu sniedzējiem.

73. Ciktāl kontroles mērķis ir īstenot patērētāju aizsardzību, ir jānorāda uz to, ka tas ir mērķis, kas var tikt uzskatīts par pamatotu ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem un ar ko var attaisnot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu [35].

74. Kamēr dažas kontroles formas var būt nesamērīgas, nešķiet, ka tā varētu teikt par pašu tās valsts iestāžu, kurā pakalpojums tiek saņemts, kompetenci attiecībā uz strīdā aplūkotā pakalpojuma kontroli. Šāda kompetence ir principiāli piemērota patērētāju aizsardzības veicināšanai. Tā kā valstī, no kuras pakalpojums tiek sniegts, nav vērojamas salīdzināmas kontroles, šī kompetence saistībā ar novērtējuma brīvību, kura ir dalībvalstij, kurā pakalpojums tiek saņemts, arī var tikt uzskatīta par nepieciešamu. Un var arī neuzskatīt, ka ieguvums no šādas kompetences nav samērīgs ar to saistītajiem trūkumiem.

75. Šis secinājums tostarp atbilst Savienības likumdevēja novērtējumam, pieņemot atļauju izsniegšanas direktīvu, kurš, pat ja tam nebūtu jābūt piemērojamam konkrētai kontrolei, paredz šādu valsts, kurā pakalpojums tiek saņemts, kontroles kompetenci attiecībā uz nosacījumiem, kuri saistīti ar vispārējām atļaujam.

76. Turklāt Tiesas nolēmumā tiek apstiprināts, ka radio un televīzijas apraides organizācija, kas veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, lai tajā sniegtu pirmās valsts teritorijai paredzētus pakalpojumus, var tikt uzskatīta par valsts raidorganizāciju, jo ar šo pasākumu ir jānovērš tas, ka organizācijas, kuras veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, izmantojot Līgumā garantētās brīvības, ļaunprātīgi var izvairīties no saistībām, kuras izriet no valsts tiesību aktiem [36].

77. Ja vien Savienības sekundārajos tiesību aktos kompetence jau nav regulēta, LESD 56. pantā dalībvalstu iestādēm nav aizliegts veikt administratīvās procedūras attiecībā uz pakalpojumiem, kuri tiek sniegti no citas dalībvalsts un saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi.

3) Par nepieciešamību veikt reģistrāciju un izveidot filiāli Ungārijā

78. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai pakalpojumu sniegšanas brīvībai atbilst prasība veikt pakalpojuma reģistrāciju Ungārijā (par to b) apakšpunktā) vai pat izveidot filiāli (par to c) apakšpunktā). Tomēr vispirms ir jāaplūko šaubas par šā jautājuma pieņemamību (par to a) apakšpunktā).

34 — Spriedums apvienotajās lietās *Peñarroja Fa* (minēts iepriekš 33. zemsvītras piezīmē, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 — 1991. gada 26. februāra spriedums lietā C-180/89 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-709. lpp., 20. punkts), 2006. gada 5. decembra spriedums apvienotajās lietās C-94/04 un C-202/04 *Cipolla* u.c. (Krājums, I-11421. lpp., 64. punkts) un 2013. gada 12. septembra spriedums lietā C-475/11 *Konstantinides* (51. punkts).

36 — Spriedums lietā *TV10* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 21. punkts).

a) Par trešā jautājuma pieņemamību

79. Ungārija un Ungārijas valsts regulators apšauba šā jautājuma pieņemamību, jo pamatlietā aplūkotais strīds neattiecoties ne uz reģistrācijas jautājumu, ne uz filiāles jautājumu. Tāpēc šim jautājumam neesot nozīmes tiesvedības iznākumā.

80. Patiešām, vismaz jautājums par reģistrāciju, šķiet, ir priekšmets citā tiesvedībā, kurā ir pieņemts lēmums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ar identiskiem jautājumiem [37].

81. Tomēr ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par to, vai tiesvedības iznākumā nozīme ir prejudiciālajiem jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības prezumpcija. Valsts tiesas iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu vai izvirzītā problēma ir hipotētiska, vai Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem [38].

82. Turklāt pēc Tiesas lūguma sniegt paskaidrojumus saskaņā ar Tiesas reglamenta 101. pantu iesniedzējtiesa norādīja, ka atbilde uz šo jautājumu varētu tai būt arī nozīmīga pamatlietas izlemšanā.

83. Tā kā tiesa noteikti nevar izslēgt, ka iesniedzējtiesa var lemt arī tiesvedībā pamatlietā arī par šiem *UPC DTH* un valsts regulatora starpā esošā konflikta aspektiem, nevar atzīt, ka šim jautājumam, *acīmredzot*, nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu vai tas ir hipotētisks. Tāpēc uz to ir jāatbild. Starp citu, šajā tiesvedībā uz minēto jautājumu sniegtā atbilde, iespējams, atvieglinās lēmuma pieņemšanu par otro iepriekš minēto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

b) Par pienākumu veikt reģistrāciju

84. Attiecībā uz strīdā aplūkotā pakalpojuma reģistrāciju valstī, kurā pakalpojums tiek sniegts, no atļauju izsniegšanas direktīvas 3. panta 2. un 3. punkta jau izriet, ka elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem var noteikt pienākumu, lai tie pirms darbības uzsākšanas attiecīgajā dalībvalstī valsts regulatoram iesniegtu paziņojumu ar konkrētu informāciju.

85. Saskaņā ar atļauju izsniegšanas direktīvas 3. panta 3. punktu šai informācijai ir jābūt pietiekamai, lai izveidotu reģistru, taču saskaņā ar tās 3. panta 2. punkta otro teikumu no attiecīgā uzņēmuma nevar prasīt, lai tas, pirms tiek īstenotas ar atļauju saistītās tiesības, saņemtu valsts regulatora skaidru nolēmumu vai citādu administratīvu aktu. Trešajā teikumā ir skaidri noteikts, ka uzņēmums savu darbību var uzsākt pēc atbilstoša paziņojuma, ja vien tāds tiek prasīts.

86. Tādējādi attiecībā uz reģistrāciju ar atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantu jau ir izslēgtas papildu prasības elektronisko pakalpojumu sniedzējiem. Tātad tās nevar tikt vērtētas, pamatojoties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību.

87. Tātad valsts tiesību akti, ar kuriem citās dalībvalstīs reģistrētiem uzņēmumiem ir noteikts pienākums veikt reģistrāciju valsts iestādē, ja tie patērētājiem šajā valstī piedāvā elektronisko komunikāciju pakalpojumus, ir jāvērtē vienīgi, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantu.

37 — Lieta C-563/13 *UPC DTH* (II).

38 — 1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman* (*Recueil*, I-4921. lpp., 61. punkts), 2010. gada 7. oktobra spriedums lietā C-515/08 *dos Santos Palhota* u.c. (Krājums, I-9133. lpp., 20. punkts) un 2013. gada 30. maija spriedums lietā C-651/11 *X* (20. un 21. punkts).

c) Par nepieciešamību izveidot filiāli

88. Nosacījums, ka uzņēmumam dalībvalstī, kur tiek sniegts pakalpojums, ir jāizveido filiāle vai meitasuzņēmums, tiešā veidā ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, jo padara neiespējamu citās dalībvalstīs dibinātiem uzņēmumiem sniegt pakalpojumus šajā dalībvalstī [39]. Tātad arī šāds nosacījums ir pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums.

89. Tomēr tas ir piemērots, lai veicinātu efektīvu kontroli [40]. Izmantojot valstī esošu filiāli, kompetentās iestādes faktiski iegūst piekļuvi uzņēmuma, kas sniedz pakalpojums, datiem, personām un aktīviem.

90. Tomēr pienākums izveidot filiāli sevišķi ievērojami ietekmē pakalpojumu sniegšanas brīvību. Ar to tā zināmā mērā tiek noliegta [41] un tās izmantošana praktiski tiek padarīta par neiespējamu. Tāpēc Tiesas skatījumā tas principā nav nepieciešams. No vienas puses, valstij, kurā pakalpojums tiek sniegts, ir jāņem vērā līdzvērtīgi pienākumi, kas noteikti pakalpojuma izcelsmes valstī [42], un, no otras puses, tā var no attiecīgā pakalpojumu sniedzēja pieprasīt pierādījumus par to, ka tas izcelsmes valstī atbilst pamatotiem nosacījumiem par attiecīga pakalpojuma piedāvājumu valstī, kurā pakalpojums tiek sniegts [43].

91. Izskatāmajā lietā arī nešķiet, ka ir nepieciešamas plašākas kontroles iespējas, kas ļautu vietējas filiāles vai vietēja meitasuzņēmuma izveidi. Gluži otrādi, regulējuma par televīzijas pārraižu satura kontroli, audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas pamatā ir princips, ka filiāle katrā ziņā nav vajadzīga televīzijas apraides pakalpojumu sniedzējiem [44]. Pilnībā ievērojot patērētāju aizsardzības nozīmi, nebūtu jāizvirza stingrākas prasības uzņēmumiem, kuri tikai pārraida šo programmu saturu. Turklāt pienākums izveidot filiāli vismaz būtu pretrunā JTR paredzētajiem elektronisko komunikāciju pakalpojumu vienkāršotas atļauju izsniegšanas mērķiem.

92. Līdz ar to LESD 56. pantam ir pretrunā pienākums, ka pakalpojumu, saistībā ar kuriem pret atlīdzību tiek nodrošināta ierobežota piekļuve programmu paketēm, kurās ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kuras tiek pārraidītas, izmantojot satelītu, drīkst tikt piedāvāts, tikai izmantojot filiāli dalībvalstī, kurā šis pakalpojums tiek saņemts, vai tajā reģistrētu pastāvīgu tiesību subjektu.

V – Secinājumi

93. Tādēļ ierosinu Tiesai uz uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) pakalpojumi, saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, ir elektronisko komunikāciju pakalpojumi pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē, ciktāl to priekšmets ir signālu pārraide, izmantojot elektroniskus komunikāciju tīklus. Tātad šo pakalpojumu sniedzēji ir jākvalificē kā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji;

39 — 2010. gada 21. janvāra spriedums lietā C-546/07 Komisija/Vācija (Krājums, I-439. lpp., 39. punkts).

40 — Skat. 1992. gada 20. maija spriedumu lietā C-106/91 *Ramrath* (*Recueil*, I-3351. lpp., 45. punkts).

41 — Skat. 1986. gada 4. decembra spriedumu lietā 205/84 Komisija/Vācija (*Recueil*, 3755. lpp., 52. punkts) un 1996. gada 6. jūnija spriedumu lietā C-101/94 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-2691. lpp., 31. punkts). Skat. jau minēto spriedumu lietā *van Binsbergen* (minēts iepriekš 27. zemsvītras piezīmē, 11. punkts).

42 — Spriedums lietā Komisija/Vācija (minēts iepriekš 41. zemsvītras piezīmē, 47. punkts) un 2004. gada 11. marta spriedums lietā C-496/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-2351. lpp., 71. punkts).

43 — Spriedums lietā Komisija/Francija (iepriekš minēts 42. zemsvītras piezīmē, 70. punkts, 72. un nākamie punkti).

44 — Skat. audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 3. pantu un 2011. gada 22. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-244/10 un C-245/10 *Mesopotamia Broadcast* un *Roj* (Krājums, I-8777. lpp., 35. un 36. punkts).

2) pakalpojumi, saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kura tiek pārraidīta, izmantojot satelītu, var ietvert ierobežotas piekļuves pakalpojumu sistēmas pamatdirektīvas 2. panta ea) un f) punkta izpratnē, tomēr tie kopumā tāpēc nav jāuzskata par šādām sistēmām;

3) uz valsts tiesisko regulējumu, kas attiecas uz pakalpojumiem, kuri no Luksemburgas tiek sniegti Ungārijas teritorijā un saistībā ar kuriem pakalpojumu sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas programmas un kura tiek apraidīta, izmantojot satelītu, šajā ziņā attiecas LESD 56. pantā paredzētā pakalpojumu sniegšanas brīvība, jo tās priekšmets netiek izsmeļoši saskaņots ne ar jauno tiesisko regulējumu, ne ar citām sekundāro tiesību aktu normām;

4) ja vien Savienības sekundārajos tiesību aktos kompetence jau nav regulēta, tad LESD 56. pants dalībvalstu iestādēm neliedz veikt administratīvās procedūras attiecībā uz pakalpojumiem, kuri tiek sniegti no citas dalībvalsts un saistībā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs pret atlīdzību sniedz ierobežotu piekļuvi programmu paketei, kurā ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi;

5) valsts tiesību akti, ar kuriem citās dalībvalstīs reģistrētiem uzņēmumiem ir noteikts pienākums veikt reģistrāciju valsts iestādē, ja tie patērētājiem šajā valstī piedāvā elektronisko komunikāciju pakalpojumus, ir jāvērtē vienīgi, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantu;

6) LESD 56. pantam ir pretrunā pienākums, ka pakalpojumu, saistībā ar kuriem pret atlīdzību tiek nodrošināta ierobežota piekļuve programmu paketēm, kurās ietilpst radio un televīzijas apraides pakalpojumi un kuras tiek pārraidītas, izmantojot satelītu, drīkst tikt piedāvāts, tikai izmantojot filiāli dalībvalstī, kurā šis pakalpojums tiek saņemts, vai tajā reģistrētu pastāvīgu tiesību subjektu.